

Treasuryplan 2024-2025

Datum 12 november 2024
Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

TREASURYPLAN 2024-2025

Het Treasurycomité biedt u dit treasuryplan ter vaststelling op 17 december 2024 aan, conform het bepaalde in het vigerende Treasurystatuut.

Treasuryplan 2024-2025

Datum 12 november 2024
Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

Op grond van het Uitvoeringsbesluit Treasury 2024 stelt het College van B&W jaarlijks een Treasuryplan vast. Dit plan wordt uitgevoerd door de Treasurer onder begeleiding en toezicht van het Treasurycomité dat wordt gevormd door mevrouw E. Borsboom (Directeur, voorzitter), de heer J. van Dijk (Concerncontrol, lid), de heer P.W. Schoorlemmer (Hoofd Financiën, lid), de heer W. van de Linde (Ontwikkeling vastgoed, lid) en de heer P.C. Heymans (Treasurer, secretaris).

Het Treasuryplan is een nadere uitwerking c.q. concretisering van de Treasuryparagraaf, opgenomen in de begroting en luidt als volgt:

Mutaties direct betrokkenen

In 2025 bereikt de heer Van Dijk van Concerncontrol de pensioengerechtigde leeftijd. Op dit moment neemt de heer M. Pierik, eveneens van Concerncontrol, al regelmatig waar en de verwachting is dat de heer Pierik vast lid in het Treasurycomité zal worden.

Op de afdeling Financiën wordt op dit moment een collega ingewerkt om een goede voortgang voor de operationele treasuryactiviteiten te waarborgen.

Wijziging voorschriften BBV (boekhoudregels gemeenten) m.b.t. Treasury

De Notitie rente, voor treasury één van de belangrijkste BBV notities, is eind 2023 gewijzigd. De vorige versie dateerde uit 2017. De nieuwe versie ziet op verantwoording vanaf begroting 2025, maar mag bij jaarrekening 2024 al worden gehanteerd.

De belangrijkste wijziging betreft de methode voor het bepalen van de omslagrente voor de eigen grondexploitaties. Waar in het verleden de rentevoet moest worden gecorrigeerd op basis van de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen van de gemeente, wordt in de nieuwe situatie de omslagrente toegepast die ook geldt voor de integraal gefinancierde activa.

Voor 2024 is het omslagpercentage bijgesteld tot 0,0%. Door de hoge overliquiditeit en de hoge vergoeding over de rekening courant bij de schatkist, zijn de netto rentelasten (de som van de ontvangen en betaalde rente) voor 2024 nihil.

De omslagrente voor 2025 is bepaald op 0,2%. Daarbij is rekening gehouden met een te ontvangen bedrag aan rente tegen een rentepercentage van 3%. De actuele verwachting is dat deze creditrente lager zal zijn. Dat kan een verhogend effect hebben op het omslagrentepercentage.

Rentevisie

Voor het aantrekken van nieuwe financieringsmiddelen hebben we te maken met de geldende rentepercentages in de markt. In de grafiek is het verloop van de tarieven zichtbaar gemaakt; de groene lijn geeft de swaptarieven weer, en de blauwe lijn de prijs die voor een lening met dezelfde looptijd moet worden betaald. Het verschil is voor een lening aan een gemeente de liquiditeitsopslag. Bij leningen aan commerciële partijen zou hier nog de risico-opslag bij komen, maar een Nederlandse gemeente wordt gelukkig nog steeds als risicoloos gekwalificeerd.

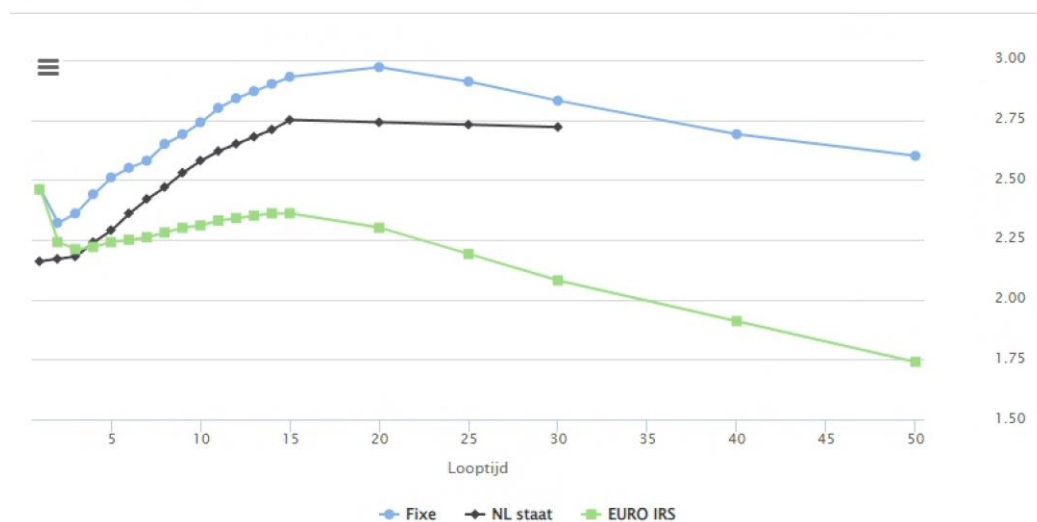
De grafiek spreekt voor zich en toont de renteversillen aan bij de verschillende looptijden. Zowel de basisrente (de swap) als de inleenrente (de swap inclusief liquiditeitsopslag). Ter vergelijking is de grafiek van oktober 2023 onder de grafiek van november 2024 getoond. Dit laat zien dat niet alleen

Treasuryplan 2024-2025

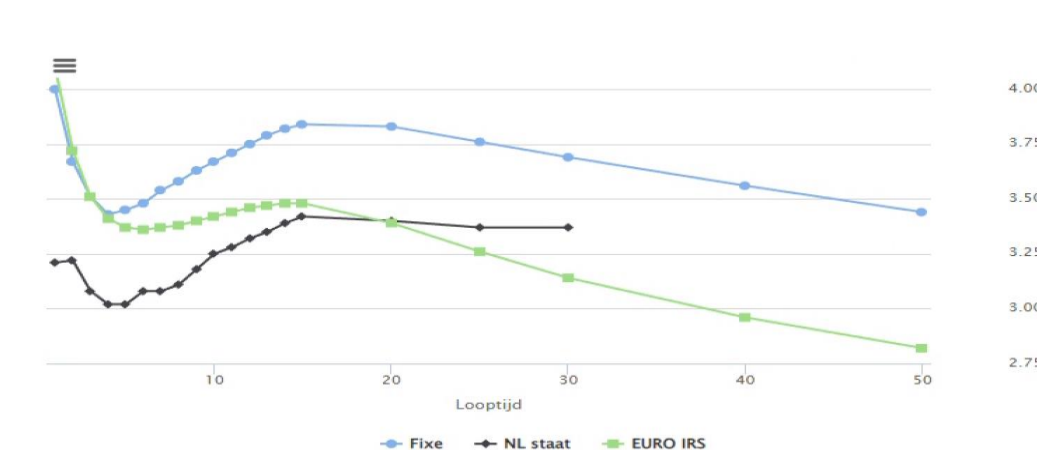
Datum 12 november 2024
 Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

de absolute tarieven fors zijn afgenomen, maar dat tevens sprake is van andere vorm van de curve. Ook zien we dat de liquiditeitsopslag (het prijsverschil tussen de swap en de daadwerkelijke lening) is toegenomen. En dat de staat relatief (ten opzichte van de swaptarieven) duurder is gaan lenen. De vorm is sterk afhankelijk van de marktverwachting.

Rente overzicht, peildatum 12 november 2024:



Rente overzicht, peildatum 9 oktober 2023:



Een swap voor 10 jaar kost op dit moment (12 november 24) 2,31%, een lening 2,74% (opslag 0,43%). Voor 50 jaar is de prijs van de swap 1,74% en wordt voor de lening 2,60% betaald (inclusief een opslag van 0,86%). Voor beide looptijden geldt dat de prijs van de swap is gedaald en dat de liquiditeitsopslag is toegenomen het afgelopen jaar.

Treasuryplan 2024-2025

Datum 12 november 2024
Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

Ook de rente op de geldmarkt is afgenomen. Ten tijde van het vorige jaarplan had de ECB juist haar tarief in diverse stappen verhoogd tot 4,00%. Dat was het hoogste tarief dat wij zagen. Vervolgens is de rente in stappen verlaagd tot een niveau van 3,25% op dit moment. Daardoor zijn de tarieven op de geldmarkt ook lager geworden. Op onze rekening courant bij de schatkist ontvangen wij een rente die ongeveer 0,10% lager ligt dan de ECB-rente.

De verwachting is dat zowel de korte als de lange rente gedurende de komende periode enigszins zullen dalen. De korte rente zal daarbij de aanpassingen van de ECB rente volgen. De lange rente wordt meer bepaald door vraag en aanbod en door marktverwachting. Omdat er nog een renteverlaging verwacht wordt, is de 30 jaars prijs nog iets lager dan de 10 jaars prijs. Zodra de verwachting is dat dit stabiliseert, of dat de rente zal gaan toenemen, zal de prijs voor 30 jaar hoger uitkomen dan die voor 10 jaar.

Inschatting voor de lange rente gedurende 2024-2025:

10 jaar 2,00 tot 3,15% (actueel tarief 2,31%)

30 jaar 1,90 tot 3,00% (actueel tarief 2,08%)

(De actuele tarieven zijn de tarieven van 12 november 2024).

Het Treasurycomité zal de overlegfrequentie handhaven op circa 6x per jaar. De liquiditeitsontwikkelingen en de renteontwikkelingen zullen op de voet worden gevolgd.

Liquiditeitsprognose

De actuele liquiditeitsprognose wijst uit dat er gedurende het jaar 2024 en 2025 geen overschrijding wordt verwacht van de kortgeldlimiet. Als gevolg van de hogere ontvangsten uit de algemene uitkering, hogere ontvangsten uit de grondexploitaties, de vooruit ontvangen subsidiebedragen en het achterblijven van uitgaven, is nog steeds sprake van een overliquiditeit. Deze zal naar verwachting gedurende geheel 2024 en 2025 van kracht zijn.

Standaard daalt de liquiditeit in december, omdat er dan relatief grote uitgaven zijn en reguliere inkomsten zoals bijvoorbeeld gemeentelijke belastingen en de algemene uitkering juist zijn afgenomen. Eind juni wordt standaard de betaling uit het BTW compensatiefonds (BCF) ontvangen, wat altijd zorgt voor een extra toename van de liquiditeit.

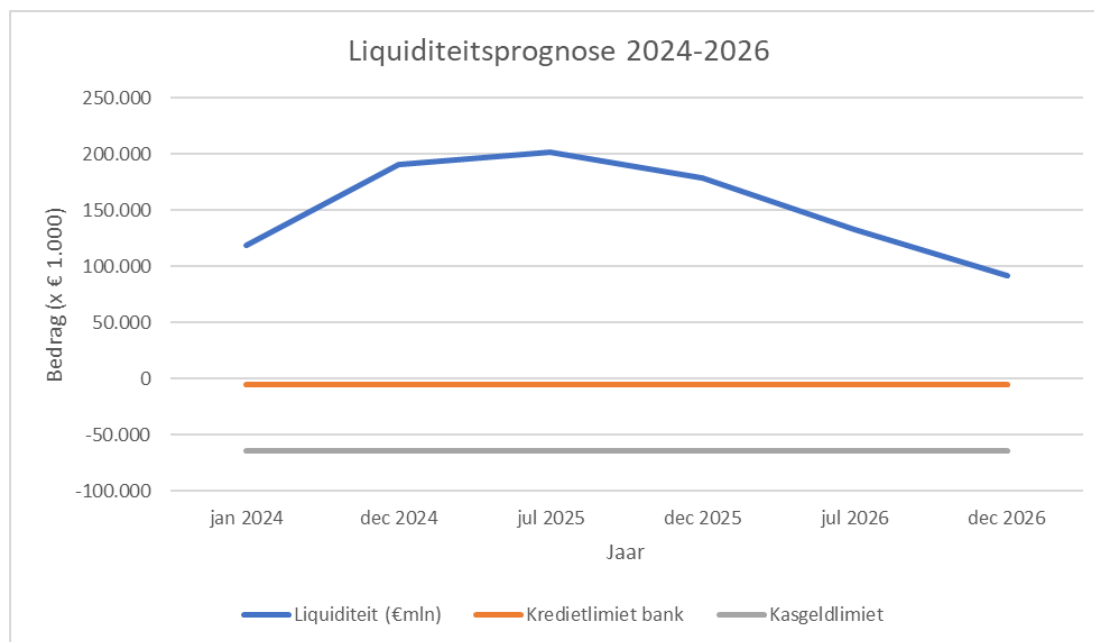
Onze overliquiditeit wordt risicoloos geplaatst op onze rekening bij het Ministerie van Financiën uit hoofde van het verplicht schatkistbankieren (SKB) en daarnaast hebben wij de mogelijkheid om andere gemeenten korte financiering te verstrekken. Makelaars bemiddelen hierin, waardoor partijen elkaar vinden en het voordeel voor de gemeenten die elkaar onderling financiering verstrekken ligt in het feit dat banken een marge hanteren wanneer zij een lening verstrekken, die de gemeenten gezamenlijk kunnen verdelen.

Hoewel bij het vorige jaarplan een iets langere horizon is gehanteerd, is bij het huidige jaarplan gekeken naar de liquiditeitsontwikkeling tot en met 2026, ruim twee jaar. Zeker op het gebied van investeringen zijn de uitgaven zo onzeker, dat een langere periode geen realistisch beeld geeft.

Treasuryplan 2024-2025

Datum 12 november 2024
 Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

In onderstaande grafiek is de geprognosticeerde liquiditeitsontwikkeling voor de jaren 2024 t/m 2026 weergegeven op basis van de nu bekende informatie. De onzekerheid van de kasstromen neemt toe naarmate deze verder in de toekomst liggen. Gedurende de komende jaren zullen nog projecten ontstaan, waarvan nu niets bekend is.



De liquiditeitspositie wordt dagelijks gemonitord en de prognose wordt regelmatig bijgesteld, op basis van nieuwe informatie, bijvoorbeeld over wijzigingen in de verwachte hoogte van de investeringen of wijziging van het tijdstip dat betalingen of ontvangsten worden verwacht. Ook bestuurlijke besluiten kunnen aanleiding zijn voor het wijzigen van de prognose. De liquiditeitspositie blijft een momentopname en er zijn grote inkomende en uitgaande geldstromen, zodat schommelingen in de positie niet te voorkomen zijn. Wel wordt zoveel mogelijk gestuurd op het laten samenvallen van de inkomende en uitgaande stromen, maar voor bijvoorbeeld te ontvangen subsidies is dat niet door ons beïnvloedbaar. We streven voortdurend naar verdere verbetering van de prognose betreffende het verloop van (de behoefte aan) financiële middelen teneinde nog efficiënter in de gemeentelijke financieringsbehoefte te kunnen voorzien.

In het jaarplan wordt geen vergelijking gemaakt tussen eerdere prognoses en de gerealiseerde kasstromen. Deze vergelijking wordt wel op kwartaalbasis gedaan en de analyse wordt opgenomen in de treasury kwartaalrapportages.

Aantrekken kortlopende financieringsmiddelen

Conform het Uitvoeringsbesluit-Treasury-2024, dat vanaf 1 januari 2024 van kracht is geworden, voorzien we allereerst in de financieringsbehoefte middels kortlopende financieringsmiddelen tot aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is wettelijk vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal bedraagt voor 2024 ruim € 724,3 miljoen, wat leidt tot een kasgeldlimiet van ruim € 61,6 mln. Voor 2025 is dit € 759,1 miljoen, hetgeen leidt tot een kasgeldlimiet van € 64,5 miljoen.

Treasuryplan 2024-2025

Datum 12 november 2024
Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

Normaliter betekent dit dat we met kortlopende financieringsmiddelen financieren, zodanig dat we net niet 3 achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijden. Rapportage aan onze toezichthouder, Provincie Overijssel, op grond van Wet-FIDO, heeft dan niet plaats te vinden. Door de hoge liquiditeitspositie is het overschrijden van de kasgeldlimiet voorlopig niet aan de orde, en is er zelfs helemaal geen behoefte aan korte financiering gedurende het komende jaar. Dat betekent ook dat wij geen voordeel ondervinden van de lagere tarieven die bij een reguliere yieldcurve gelden voor kortlopende leningen ten opzichte van langlopende leningen. Overigens is de actuele curve invers op het eerste stuk, met als gevolg dat korte leningen hoger zijn geprijsd dan lange leningen. De mutatie van grondposities heeft een grote invloed op onze liquiditeitspositie. Een wijziging in de planning van aan- en verkopen kan snel een ander beeld geven.

Een buffer aan dagelijks benodigde kortlopende financieringsmiddelen (max. € 5 miljoen) trekken we, indien er kort durende financieringsbehoefte is, aan onder de rekening-courant-overeenkomst met BNG. Daarbij hoort een "Intra-dag-limiet" (het bedrag dat gedurende de dag rood mag worden gestaan maar dat aan het eind van de dag aangezuiverd dient te worden) van € 55 miljoen. Dit zorgt voor ongestoord betalingsverkeer. Als er korte liquiditeitsbehoefte ontstaat boven de rekening-courant limiet, wordt hierin zoveel mogelijk voorzien door middel van dag- en/of kasgeldleningen. Elke kwartaal, na afloop van het voorgaande kwartaal, stelt de Treasurer een kwartaalrapportage op, waarin onder andere de gerealiseerde stand van de kort-geld-positie en een overzicht van de financieringstransacties gedurende de betreffende periode zijn opgenomen. Deze rapportage wordt aan de Wethouder-Financiën en aan de leden van het Treasurycomité aangeboden.

Schatkistbankieren

Uit de actuele liquiditeitsprognose blijkt dat er sprake is van overschotten voor de komende periode. Conform de bepalingen in Wet FIDO betreffende het zogenaamde Schatkistbankieren, zijn gemeenten verplicht om overtollige middelen, boven een drempelwaarde, bij een rekening van het Ministerie van Financiën te plaatsen. Vanaf 1 juli 2021 geldt een drempel van 2,0% (was voor die tijd 0,75%) van het begrotingstotaal tot een bedrag van € 500 miljoen en 0,2% over het meerdere. Wij zullen zorgen dat wij blijven voldoen aan het verplicht aanhouden van tijdelijk overtollige middelen in de schatkist, minimaal voor het bedrag boven de drempelwaarde. Afkomen van de rekeningen richting het Rijk gaat automatisch en bij een tekort op de rekening courant zal ook aanzuiveren van de rekening vanuit de schatkist automatisch plaatsvinden. Dit proces wordt dagelijks uitgevoerd. Het plaatsen van deposito's, dus voor een langere periode vast, is eveneens mogelijk bij de schatkist. Op dit moment is de maximale looptijd 30 jaar. Het tarief op de rekening courant bij het ministerie van Financiën is positief en volgt de ECB rente. Die bedraagt op dit moment 3,25%. De vergoeding die wij ontvangen bedraagt ongeveer 3,15%.

Een uitzondering op het verplicht schatkistbankieren is het plaatsen van deposito's bij andere gemeenten en/of provincies. Dit is, naast het plaatsen bij de schatkist, wel toegestaan. Indien rentetarieven die andere gemeenten of provincies betalen hoger zijn dan de tarieven die wij bij de schatkist ontvangen voor gelijke looptijden, levert het een voordeel op daarvan gebruik te maken. Indien wij hiervan gebruik maken, zullen middelen niet langer worden uitgezet dan gedurende de periode dat er naar verwachting sprake is van overliquiditeit, en sowieso nooit langer dan twaalf maanden. Wij plaatsen alleen overtollige middelen bij andere gemeenten indien de solvabiliteit 20%

Treasuryplan 2024-2025

Datum 12 november 2024
Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

of hoger is. Het is voor Zwolle niet toegestaan om liquide middelen te plaatsen bij Overijssel, vanwege de toezichthoudende rol die Overijssel heeft.

Verwachte consolidaties

De grootste bron van inkomen is de algemene uitkering. In de afgelopen jaren is het bedrag dat wij ontvingen soms meerdere keren per jaar gewijzigd in ons voordeel, wat geresulteerd heeft in een positieve ontwikkeling van de liquiditeit. Daarnaast is één van de grotere inkomende geldstromen de bijdrage uit het BTW compensatie fonds. Op jaarbasis wordt een bedrag van ongeveer € 23 miljoen ontvangen. Uitbetaling van dit bedrag vindt al sinds jaar en dag plaats op de laatste werkdag van juni, waardoor de liquiditeitspositie eind juni in het algemeen het hoogst is gedurende het jaar.

De grafiek van het verloop van de liquiditeitspositie, zoals eerder opgenomen in deze rapportage, toont aan dat van een overschrijding van de kasgeldlimiet geen sprake is. Daarbij geldt dat een gemiddeld saldo per kwartaal wordt gerapporteerd; overschrijden van de limiet op dag-basis is toegestaan. Op basis van de liquiditeitsprognose, waaruit gedurende het gehele jaar een positieve positie blijkt, wordt niet verwacht dat gedurende het komende jaar sprake zal zijn van het aantrekken van lang geld ter consolidatie.

Wij verwachten op basis van de actuele prognoses niet dat er dit jaar lange financiering nodig is. De liquiditeitsontwikkeling gedurende de laatste maanden van het jaar kan niet 100% nauwkeurig worden voorspeld, maar wordt actief gevolgd. Gezien de forse overschotten is lange financieringsbehoefte binnen een jaar echter niet waarschijnlijk. Zodra de ontwikkeling van de liquiditeitspositie in relatie tot de kortgeldlimiet aanleiding geeft lang te financieren zal binnen het Treasurycomité besproken worden of consolidatie noodzakelijk is.

Aantrekken langlopende financieringsmiddelen

Consolidatie, het vervangen van kortlopende schuld door langlopende schuld, geschiedt in voorkomend geval door het vragen van tenminste 3 offertes waaruit de voor onze gemeente economisch meest voordelige wordt gekozen. Met onze financieringsstrategie zullen we rekening houden met het absolute renteniveau en de samenstelling van de te financieren activa. Hierbij zorgen wij ervoor dat er voldoende spreiding is en dat de posities binnen de renterisiconorm blijven.

Het verloop van de liquiditeitspositie geeft een indicatie van de aan te trekken lange financiering in de komende periode. Op basis van dit verloop wordt verwacht dat er in 2024 en 2025 geen lange financiering aangetrokken hoeft te worden. Zodra het aantrekken van lange financiering aan de orde is, doet het Treasurycomité een voorstel voor de omvang en de looptijd van de aan te trekken langlopende financieringsmiddelen.

Warmtebedrijf Zwolle

In 2024 is Holding Warmtebedrijf Zwolle B.V. opgericht. Gemeente Zwolle is 100% eigenaar van de Holding. Treasury heeft een adviserende rol bij het inrichten van de financiële structuur en de oriëntatie op financieringsmogelijkheden in de toekomst. Afhankelijk van de snelheid van de ontwikkelingen kan dit in 2025 meer vorm krijgen.

Treasuryplan 2024-2025

Datum 12 november 2024
Ons kenmerk [ZWFI20241112-001]

MTN

In 2016 is onze gemeente toegetreden tot het Medium Term Note programma (MTN programma). Dit is het obligatieprogramma van Nederlandse gemeenten. Middels dit programma kunnen gemeenten zich rechtstreeks financieren op de kapitaalmarkt, met gestandaardiseerde lening documentatie, waarbij de BNG bank als arrangeur optreedt. Het voordeel voor Zwolle hiervan is een extra financieringsvorm, waarbij meer partijen (nationaal en internationaal) kunnen worden bereikt. Hierdoor neemt de concurrentie toe, wat mogelijk resulteert in scherpere rentetarieven. De kosten zijn beperkt en worden betrokken bij de afweging of we een lening op deze wijze afsluiten of onderhands. Als voorbeeld: bij een lening voor 10 jaar voor 10 miljoen zijn de kosten circa 0,002% over de looptijd en het bedrag.

Treasurysysteem voor leningbeheer

Voor het registreren van leningen en beleggingen wordt gebruik gemaakt van het treasury systeem Trace & Treasury van Aareon. In 2025 zal de overstap worden gemaakt naar de nieuwe versie 2.0, waarvoor geen lokale installatie meer nodig zal zijn en dat volledig op afstand up to date kan worden gehouden. De nieuwe versie bevat ook meer standaard mogelijkheden voor rapportages en heeft een andere menustructuur, waardoor gebruikers zich het werken met het systeem sneller en eenvoudiger eigen kunnen maken.

Monitoring verstrekte geldleningen en garanties

Door de gemeente zijn leningen en garanties verstrekt. Aanleiding om hiertoe over te gaan is het feit dat een project of investering doorgang moet vinden omdat het past binnen het gemeentelijk beleid, maar het zonder lening of garantie van de gemeente niet financierbaar is.

Jaarlijks wordt een toets uitgevoerd op de lopende leningen en garanties. Zo nodig adviseren wij vakafdelingen. Voor de jaarrekening maakt Treasury op dit onderdeel een risicoanalyse.

Om een beter inzicht in het toekomstig verloop van de garantieportefeuille te bewerkstelligen, zal in het Treasury systeem een bedrijf worden aangemaakt waarin de directe garanties op detailniveau worden geadministreerd. Dit zorgt, naast meer inzicht in de toekomst, ook voor een efficiëncyslag bij het opstellen van de jaarrekening en begroting, waar over de garantieportefeuille wordt gerapporteerd.

Specifieke acties gedurende 2024-2025

- Inwerken collega ten behoeve van betere backup operationele treasury activiteiten;
- Mogelijk uitzetten van korte middelen buiten de schatkist, bij gemeenten en/of provincies, als gevolg van overliquiditeit;
- Oriënteren financieringsmogelijkheden voor Warmtebedrijf Zwolle;
- Overgang treasury systeem van versie 1.0 naar 2.0;
- Toevoegen apart bedrijf Garanties in het treasury systeem.